

szűrés semmi-
vállal

בנין

אן דער זאך

אין דער זאך
אין דער זאך
אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

אין דער זאך

szűrés és ki-
adóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron
utca (Krássai-utca) 18

Telefon:
Szűrés és kiadóhivatal:
577, 578 és 1947

Mag. H. Sz. --- 221

Mag. H. Sz. --- 221

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

1927 január 15 Szombat

Csuj-Kolozsvár X évfolyam ★ 11 szám

5687 Söbat 12

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ek 40.-
Egy szám	8.-

Wilson és a petróleum

Ne ijedj meg ettől a címtől nyájas olvasó, nem humoreszk akar lenni, nem is egy újabb adat a megboldogult elnök életrejműz, vagy netán egy leleplezés arról, hogy a béke nagy apostola közelebbi viszonylatban állt a petróleummal. A petróleum és Wilson emlékezete egészen más szempontból kerül e cikk keretében egytűvé, nevezetesen abból az alkalomból, hogy az Unió csapatai betörésre készen sorakoznak fel a mexikói határon, hogy megvédjék az Unióbeli petróleum-bányák veszélyeztetett érdekeit.

E háborús készülődés a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy milyen hazug az a pacifizmus, amelyet Amerika európai használatra talált ki s amelyet ő maga rögtön félrug, mi-helyt minden erkölcsi alapot nélkülöző anyagi érdekeit akar megvédelmezni. Európa népei ma már alaposan kiábrándultak a nagy amerikai szemforgatók pacifista teóriáiból, de az Unió a legutóbbi időkig állandóan a béke apostoláékat hirdette a wilsoni hagyományt, szűz a képmutató puritanizmussal, mely természetének lényege s mely mögött a féltelenebb kapzsiság, az anyagiak bálvány szerű tisztelete, az üzlet: üzlet, ismeretes mentalitása húódik meg.

Bizonyos, hogy a nagy amerikai szabadsághősök, amikor az Egyesült Államokat megalkották, nem gondoltak arra, hogy az epigon utódok a demokrácia és szabadság eszméit a mai szempontok szerint fogják értelmezni. Nem hiszték, hogy a rabszolgaszabadsító hősök utódsi a kulura és civilizáció, a pacifizmus jelzsvainak leple alatt egy szabad amerikai nép életére törjenek, csak azért, mert néhány tröszt-féjdlem és petróleummágnás veszélyeztetve látja milliárdjainak újabb milliárdokkal való szaporodását. A rabszolga-felsz b. dító hősök utódsi ma gazdasági rabszolgaságba akarának hajtani két népes délamerikai országot s ök, akik az örendelkezés jogát — Wilson elnök gyatra és alány képzeletre valló pontjain keresztül hirdették világgá — most britális láb-bal tépődnek rá Mexikó és Nicaragua állami, népi és gazdasági szuverenitására.

A brutalitás azonban, amellyel az Unió Mexikó és Nicaragua ellen vonul fel, ezuttal még azokat sem fogja egykönnyen megtéveszteni, akik szintén ellenfelei a bolsevizmusnak, amelyre való hivatkozással akar az Unió rendet teremteni Mexikóban. Mert európai munitálissal lehetetlen elképzelni, hogy egy, mondjuk demokratikus európai állam csak azért indítana háborút Magyarország, vagy Oszország ellen, mert ott a reakció van hatalmon. Ha ez alap volna a háborúkodásra, úgy az egyes európai országok minden korábbi változás és minden parlamenti változás után hadat üzenhének egymásnak. Mert az állami szuverenitás gondolk-tábol természetesen folyik az, hogy minden ország a maga erejével és a maga eszközeivel forduljon szembe a bolsevista propagandával. Az igazán demokratikus államok sem is na-gyon félnek ettől a muhustól, mert nagyon jól tudják, hogy a bolsevizmus igazi ellenszere az emberi jogok biztosításában, a szociális tör-vényhozásban, a magas szempontokat szem-előtt tartó népkultúrában van. Ezért tudott a legkésőbbjebb gazdasági viszonyok között is intakt maradni a bolsevista agitációval szem-ben Franciaország és Németország, Csehsz o-vákia és Ausztria.

Am holtbizonyos, hogy az Unió esetében nem is erről van szó. A bolsevizmus csak ürügy, durva esettel megfestett álarc annak a kapzsiságnak és annak a féltelen anyagi önzésnek, mely az Egyesült Államok politikáját

jellemzi s egyben nem valószínűtlen az sem, hogy a háborús agresszivitás mögött az Unió lakosságának — a hihetetlen méretű vagyoni el olódások miatt — egyre fokozódó szociális nyugtalansága lapang.

Szájos, Európa sokkal jobban el van fog-lalva a maga ügyével, sokkal inkább leror-gyolódott, úgy gazdasági, mint politikai vo-na-kozáshoz, semmint komolyan tudná ellenen-lyozni egy nagy ország népe ellen való durva támadás előkészületeit. An ennek ellenére is

Manoilescu államtitkár tokiói követ lesz

A miniszterelnök cáfolja a kormány átszervezéséről szóló híreket. Csütörtökön nyílik meg a parlament

(Bucaresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Averescu tábornok ma délelőtt visszaérkezett Turnuszeverinből, ahol néhány napig birtokán tartózkodott. A miniszterelnök ez a kalommal néhány újságíró előtt nyilatko-zott aszokról a bukaresti, főként ellenzéki lapok-ban állandóan felháján tartott hírekről, amelyek szerint a kormány átalakítása, vagy átszerve-zése készülön áll.

Averescu hangsúlyozta, hogy egy kormány átszerveése vagy átalakítása voltaképen azt jelenti, hogy az illető kormány helyzete nagyon ingatag és megerősítésre szorul. A kormány azonban ma erősebb, mint valaha és ezért át-szervezésről, vagy átalakításról nincs is szó. Legfeljebb annyit mondhat, amit mindig is hangsúlyozott, hogy szeretné Hanibal Teedo-recut a kormány tagjai között látni.

Nem jelent kormány átszervezést, ha a kor-mány valamelyik tagja lemond, hiszen a le-

bizonyos, hogy a szabadság, demokrácia igazi hívei szerte a világon megdöbbenéssel nézik az Unió háborús készülődéseit, melyek önkény-telensül is parodizálják a boldogult emlékezeti Wilson elnök pacifizmusát, amelynek egyetlen érdeme az, hogy semmi sem valósult meg belőlük. A világ többé nem fog hinni a kenet-teljes amerikai szemforgatóknak s a történelem — épen a jelenlegi eseményekkel kapcsolat-ban — Wilson jelentőségét legfeljebb a mexi-kói petróleum források jelentőségével fogja összhangzásba hozni, semmiestre sem azonban az igazi humanizmussal és a béke őszinte aka-ratával.

mondásnak lehet az is az oka, hogy az illető valamilyen más fontos missziót vállal. Az üres tárcát pedig természetesen be kell tölteni

A bukaresti lapok a miniszterelnök kijelen-téseit nyomán számos kombinációt közölnek arról, ki lesz az a miniszter, aki Anibal Teodorecutnak átengedi a helyét. A leg több lap Goldis vagy Lepidatu személyét hozza kombinációba.

Manoilescu államtitkár a legtöbb lap sze-rint diplomáciai szolgálatba lép és valószínűleg tokiói követ lesz, ahol a kormány újból fel-állítja a román köve séget.

Bukarest, január 14. Csütörtökön, január 20-án ül össze újból a parlament. Ma, szombaton délután minisztertanács lesz Averescu tá-hornok sindeleivel és megállapítja a parlament működési programját. Az első törvényjavaslat, amely a kamara elé kerül, a CFR adminisztrá-ciójának reorganizálásáról szóló javaslat lesz.

Megy, vagy nem megy Bethlen Romába?

Hóry András belgrádi követ nyilatkozata a belgrádi sajtóban
Olaszország nagyarányu katonai előkészületeket tesz Albániában

(Belgrád, január 14. Az Uj Kelet tudósítójá-tól.) Hóry András magyar követ közölte a ju-goszláv sajtóval, hogy a hét végén Budapestre utazik információért, amelyekkel a jövő hét közepén tér vissza Belgrádba. A magyar kor-mánytól pontos információkat szerez Bethlen római utjáról és majd részletesen tájékoztatja a jugoszláv közvéleményt a magyar jugoszláv viszonyról, amelyben — nézete szerint — semmi változás nem várható.

Hóry követ egyébként hosszabb megbeszél-ést folytatott Perics külügyminiszterrel is. Ki-jelentette, hogy a Bethlen utjáról és Magyar-ország külpolitikájáról elterjedt hírek fantasz-tikus kitalások, mert egyáltalán nem bizo-nyos hogy most, amikor a magyar országgyű-lés összeült, Bethlen elhagyja az országot. De ha el is megy Romába, a magyar-jugoszláv viszony nem változik és továbbra is a legszü-vélyesebb marad. A belgrádi sajtó egyöntetűen támadja Hóryt, kijelentve, hogy külpoliti-kája az egész viszony megbukott. Ilyen körü-mények között Jugoszláviának továbbra is a legszorosabb baráti viszonyban kell maradnia Franciaországgal és igyekeznie kell Angliával a jóviszonyt megőrizni.

Pápa, január 14. A „Prager Presse“, a cseh kormány félhivatalosa vezérelésben fog-lalkozik Bethlen utjával, amelynek gazdasági, majd politikai jelentőségét tulajdonítanak. Mind-ent nyugodtan és józanul kell felfogni, — írja a lap — mert nem lepődhetünk meg, ha Ma-gyarország kiviszót utat keres közgazdasági és

politikai elszigeteltségéből. A bécsi „Neues Wiener Tageblatt“ szerint Jugoszláviának a magyar olasz baráti szerződés miatti aggodalmal tulzottak.

London, január 14. A „Daily Chronicle“ bécsi tudósítást közöl, mely szerint O oszország és Jugoszlávia között komoly konfliktus fenye-get a tiránsi szerződés miatt. A lap szerint Románia és Magyarország sem maradhatnak érdektelenek a konfliktusban.

A „Politika“ című belgrádi lap ezzel kap-colatban azt a szenzációs hírt közli, hogy O oszország nagyarányu katonai előkészületeket hajr végre Albániában. Ujjá akarja szervezni az siban hadsereget és kongresszust hívott össze az olasz invázió megtárgyalására.

— Héber államvizsgák a vilnai tanító-képző intézetben. Vilnából jelentik: Az itteni héber szeminárium igazgatója Bartel minisz-terelnöktől, aki egyben vezetője a köznevelő-délségügyi miniszterumnak is, átiratot kapott, amelyben közli, hogy az iskola végzett növén-dékei utolsó vizsgájukat minden tárgyból, a lengyel nyelv, irodalom és történet kivételével héber nyelven tarthatják. A vizsgákat a jövő hónapban egy külföi erre a célra kiküldendő kuratórium előtt fogják letenni a jelöltek. A vizsgálóbizottság tagjai között helyet foglal a miniszteriumnak egy héberül tudó tisztviselője is. A miniszter elhatároása zsidó tanügyi kö-rökben nagy meglepődést keltett.

A fajvédelem apostolának halálára

A tettel tényező antisemitizmusnak, a kiközösítést, a társadalmi és gazdasági elnyomatást hirdető és végső eredményben a véres pogromokat is igénylő zsidógyűlöletnek apostola, Houston Stewart Chamberlain meghalt. Nem ő volt az első, aki ezen a téren gyűjtött taberoktat a feje köré, de tagadhatatlanul ő volt az antisemitizmusnak legnépszerűbb „tudományos” hirdetője az emberiségre közzentő huszadik évszázad elején. Ezt a népszerűségi nem annak köszönhetette, amit hirdetett, hanem annak, ahogy az mondotta mindazt, amit el akart mondani. Hiszen az ugynevezett „tudományos” antisemitizmus teóriáit és szinte teljes fegyvertárát már jóval Chamberlain fellépése előtt egybegyűjtötték a hozzá hasonló „tudósok és kutatók” és ezek élén ott áll Dähring professzor, aki történelmi alapon „bizonyította be” a zsidók elminálhatatlan faji inferioritását. Chamberlain sem tudott mást csinálni, mint hogy a „tudományos antisemitizmus” arzenáljának ezeket a rozsdás fegyvereket újabb és újabb átcsoportosításban villogtatta meg a lelkek előtt — és az ő kezében valóban villogtak ezek a rozsdás fegyverek — és ez volt az ő nagy népszerűségének titka. Chamberlain egyike volt az újkori német próza legnagyobb stilművészeinek. Olyan mestersen kezelte a tollat, olyan megvezető simülekosysággal tudott szót szót mellé, mondatot mondat mellé sorakoztatni, hogy az olvasó és különösen a naiv olvasó elbűvölve, akaratát vesztve és szinte hipnotizálva követi. Könnyű fajsúlyú és mégis tudományos sulyal szemfényt vetítő gondolatain keresztül és észre se veszi, hogy egyszerre csak ott áll a céludató, az akarva akart és gonosz indúatú zsidógyűlölet dzsungeljében. Ennek a nagyszerű stilművészek írásában az olvasó észre se veszi, hogy minden gondolatának egyetlen csattanója: az antisemitizmus nem a tudományos kutatások és teóriák végső konzekvenciájaként nyilatkozik meg, hanem minden teóriát és ugynevezett tudományos megállapítást azért kellett kiizadni, hogy a már a priori meglévő zsidógyűlöletet indokolni lehessen.

Ennek a célnak elérésében aztán Chamberlain nem ősmert lehetetlent és nem ősmert erkölestelenséget. A legkézenfekvőbb valótlanságokat és a hipotézisek kiabáló képtelenségeit állítja be tudományos megállapítások képében a tömegolvasó elé és lenyűgzi, elszédíti a kritikátlan embert. Dähring professzor még meglegedett az a kétes értékű „tudományos” kísérlettel, hogy történelmi alapon bizonyítsa a zsidó faj alacsonyrendűségét. De Chamberlain a faji probléma természetudományi alapon való kutatásának korában élt már — és eszközeiben a legmodernebb tudományos irányzatokhoz simult. Ő már a darvini átváltozás és keresztetődés törvényeinek igénybevételével „bizonyította be” és állapította meg, mint magdönhetetlen tudományos tézist, hogy „a zsidók inferioritása kikerülhetetlen természeti szükségszerűség, hogy a zsidók, még ha akarnának is, sohase lehetnek mások, mint erkölcsileg és intellektusukban inferiorak.”

„Die Grundagen des XIX. Jahrhunderts“ (A XIX. évszázad alapjai vagy alapelvei) a címe annak a terjedelmes műnek, amelyben Chamberlain többek között mindezt megállapítja a zsidókról. De hogy megismerjük Chamberlainnak művészi tökélyig vitt céltudatos tudománytalanságát, elég lesz, ha csak azt az egyetlen okfejtést ismertettjük, amelynek útján ehhez a lesújtó megállapításhoz vezet az olvasót. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a zsidóság őseredetű mivoltában sem tiszta faj, hanem három különböző emberfaj keresztetődéséből származott. Ez a három, egymástól élesen különböző emberfaj: a semiták, a hetiták és az amoriták. Továbbá „megállapítja”, hogy e három faj közül a semiták a beduinokkal, a hetiták a történelmi szíriaiakkal egyenlők, viszont az amoriták egy germán néptörzsek voltak, akik valami történelmi adottság révén verődtek el Palesztina területére. Minthogy pedig az egymástól élesen elütő fajok keresztetődéséből csak és feljavíthatatlanul inferiorus korcsutódok származhatnak, — ennek következtében a zsidóság is, amióta a történelem színpadán van és ameddig a történelem színpadán lesz, reménytelenül inferiorus fajta maradjon. És Chamberlain nem mulasztja el a tudományos kutatások eredményeinek egész légiót felsorakoztatni amellett, hogy — a különböző fajok keresztetődéséből csakugyan korcsutódok származnak. Csak egyről feledkezik meg. Annak bizonyításával, hogy az ősi zsidóság csakugyan ennek az említett három különböző népnek vagy fajnak keveredéséből származott. Anyjira feledkezik erről, hogy csak úgy mellékesen veti oda,

hogy az amoriták germán fajú nép voltak. Azok az amoriták, akikről a történelmi kutatás, a nevükön kívül eddig még semmi pontosat és megbízható megállapítást nem tudott. Akikről egyelőre csak azt tudjuk, hogy voltak, — de hogy kik voltak, mit voltak, arról a tudománynak csak halvány fogalma sincs. Annál kevésbé arról, hogy keresztetődtek volna és hogy kikkel. De Chamberlain csak úgy odaveti azt a „tudományos” megállapítást, aztán könnyedén elsiklik felette, hogy a keresztetődés tapát és törvényeit fejtegetse és egy föltételezett keresztetődésből, visszavonhatatlanul megállapítsa a zsidó faj inferioritását.

Ez csak egy gyöngye kis mutató Chamberlain „tudományos” arzenáljából. De hiszen Chamberlain nem is a tudósoknak írt. Azoknak ab ovo megvolt a véleményük róla. Chamberlain a nagy tömegeknek írt — és a tömegeknek el is érte a célját. A közönséges ember utcasarki és korcsmai antisemitizmusa „tudományos” alapot és indoklást nyert Chamberlain írásaiban és a mob ujjongva emelte vállára, mint szellemi vezérét. És Chamber-

Bolsevik ügynökök bandákat szerveznek román falvak megtámadására

(Bucuresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Vitorul” értesülése szerint a kormány olyan jelentést kapott, hogy a Dajesztar túlsó partján bolsevista ügynökök bandákat szerveznek a román falvak megtámadására és terrorizálására. Megállapították, hogy a legutóbbi bolsevista támadás ezeknek a nyuztalanító eszközöknek sorába tartozik. A kormány szigorú rendszabályokat tett újabb támadások megakadályozására.

Hivatalos közlés szerint a külügyminiszter megvárja a legutóbbi cadrilateri támadásról szóló vizsgálati jelentést, vajjon egy helyi rabkibanda működéséről, vagy pedig a határon túlról érkezett komitácsl banda betöréséről van-e szó. Utóbbi esetben a kormány diplomáciai lépést tesz Stófiában.

Barmat eddig sikeresen védekezik az ellens emelt vádak ellen

Harminczezer dollárral, tízezer fonttal és harmincezer holland forinttal költözött Németországba

(Berlin, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barmat fivérek elleni monstre-pör tárgyalása tegnap kezdődött a moabiti bíróságon, az esküdtszéki nagyteremben, ahol Julius Barmatot másfél év előtt már kihallgatta a Reichstag vizsgálóbizottsága.

A tárgyalás az esküdtek és pótesküdtök meghiteltetésével kezdődött. Ezután a védők az azzal az előterjesztéssel éltek, hogy Saekmann kormánytanácsos ne viselhesse itt a szakértői tisztviselést, mert a vizsgálat folyamán több ízben olyan kijelentést tett, ami kétsébevonhatatlanul elfogultságát igazolja.

A bíróság a kérdésben a döntést elhalasztotta arra az időre, amikor a szakértőkre szükség lesz.

Julius Barmat kihallgatása során elmondta, hogy mint szegény szülők gyermeke leckeórák adásából tengette fiatalágát. Teologus volt, majd technikai tanulmányokat akart folytatni, de nem volt pénze, hogy műegyetemre tanulmányait befejezhesse. Hollandiába ment, ahol nyelvismeretivel gyorsan elérte, hogy az orosz és lengyel nyelv hítes tolmácsának neveztek ki. Együttal belépett egy kereskedelmi vállalatba, ahol nem sokára igazgató lett négyszáz holland forint havli fizetéssel.

Elnök: Hozott ön Hollandiában szerzett vagyonából valamit Németországba? A védő szerint ugyanis ön legfőbb nyolcezer font sterlinget hozott.

Barmat: Megette n biteles iratok válaszolhatnak a kérdésre. A határrendőrség igazolása szerint 30.000 dollárt, 10.000 angol fontot és 30.000 hollandi forintot hoztam Németországba. Bebizonyíthatom, hogy a Hollandiába detasztált német követ megkeresésére tettem át üzletemet Németországba.

Az elnöknek arra a további kérdésre, hogy milyen üzleti összeköttetésben állott a Prussische Staatsbankkal, Barmat azt feleli, hogy Bauer miniszter közvetítette a Staatsbankhoz, minthogy a Reichsbank már visszutasította azokat a váltókat, amiket a Barmat cég a kormányhoz közelálló különböző szövetkezetektől

GARDI Erdély legelőgásabb fényképezési műterme
Cuj, Str. Saguna No 13.
(volt Bartha Miklós-utca)

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ERTEKBEŊ, A VÁSAROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANANT FOGA DJÁK EL

Ez a szelvény érvényes febr. 7-ig.

lainnak, a gyűlölet apostolának megadott, hogy megérje munkájának gyümölcsérését. A háboru utáni szörnyű zsidógyilkásokban, a „fajvédelem” gyűlölködő jelszavaiban és tetteiben ott láthatta a maga életművének véres, könnyes eredményét.

Bolsevik ügynökök bandákat szerveznek román falvak megtámadására

(Bucuresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Vitorul” értesülése szerint a kormány olyan jelentést kapott, hogy a Dajesztar túlsó partján bolsevista ügynökök bandákat szerveznek a román falvak megtámadására és terrorizálására. Megállapították, hogy a legutóbbi bolsevista támadás ezeknek a nyuztalanító eszközöknek sorába tartozik. A kormány szigorú rendszabályokat tett újabb támadások megakadályozására.

Barmat eddig sikeresen védekezik az ellens emelt vádak ellen

Harminczezer dollárral, tízezer fonttal és harmincezer holland forinttal költözött Németországba

(Berlin, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barmat fivérek elleni monstre-pör tárgyalása tegnap kezdődött a moabiti bíróságon, az esküdtszéki nagyteremben, ahol Julius Barmatot másfél év előtt már kihallgatta a Reichstag vizsgálóbizottsága.

A tárgyalás az esküdtek és pótesküdtök meghiteltetésével kezdődött. Ezután a védők az azzal az előterjesztéssel éltek, hogy Saekmann kormánytanácsos ne viselhesse itt a szakértői tisztviselést, mert a vizsgálat folyamán több ízben olyan kijelentést tett, ami kétsébevonhatatlanul elfogultságát igazolja.

A bíróság a kérdésben a döntést elhalasztotta arra az időre, amikor a szakértőkre szükség lesz.

Julius Barmat kihallgatása során elmondta, hogy mint szegény szülők gyermeke leckeórák adásából tengette fiatalágát. Teologus volt, majd technikai tanulmányokat akart folytatni, de nem volt pénze, hogy műegyetemre tanulmányait befejezhesse. Hollandiába ment, ahol nyelvismeretivel gyorsan elérte, hogy az orosz és lengyel nyelv hítes tolmácsának neveztek ki. Együttal belépett egy kereskedelmi vállalatba, ahol nem sokára igazgató lett négyszáz holland forint havli fizetéssel.

Elnök: Hozott ön Hollandiában szerzett vagyonából valamit Németországba? A védő szerint ugyanis ön legfőbb nyolcezer font sterlinget hozott.

Barmat: Megette n biteles iratok válaszolhatnak a kérdésre. A határrendőrség igazolása szerint 30.000 dollárt, 10.000 angol fontot és 30.000 hollandi forintot hoztam Németországba. Bebizonyíthatom, hogy a Hollandiába detasztált német követ megkeresésére tettem át üzletemet Németországba.

Az elnöknek arra a további kérdésre, hogy milyen üzleti összeköttetésben állott a Prussische Staatsbankkal, Barmat azt feleli, hogy Bauer miniszter közvetítette a Staatsbankhoz, minthogy a Reichsbank már visszutasította azokat a váltókat, amiket a Barmat cég a kormányhoz közelálló különböző szövetkezetektől

Select-mozgó
Különleges műsor Különleges műsor

A hazáért
(Kém)

A vilég háboru legnagyobb monumentumának megörökítése: London bombázása Zeppelinek áltál, Cecil B de Mille felügyelete mellett rendezte: Rupert Jan Főszerepben Y-tta G-ndal, Robert Ames, Clive Broon és H. B. Wallhall.
Monopol Transylvania

Urania-mozgó
Rod la Roque
legújabb nagysikerű filmében
Vörös gavallér
szenzációs műsor a rézbörtök életéből. Cecil B de Mille kiváló rendezésében. A másik főszerepben a gyönyörű Lilian Risk.
Gyönyörű rendezés. Monopol Trans.

Apollo-mozgó
Charlot kalona
szenzációs vigjáték. Főszerepben Charlie Chaplin.
Monopol Trans

(Angora, január 14.) Az új Törökország elött tagjai egyetlen rekrutálódnak, hónapokban fel szoktak fog kiírni mében a nemzetenik a köztársaság az új p riament az új köztársaság

A török köztársaság leteket tesz a köztársaság érdekében, a köztársaság, de során sok olyan amely mindennap hogy népszerűsít a parlament tes felelős.

Kizárni a török független görögök ellen a köztársaság, aki Kormány politikusa az o tette ki:

— Mindössze forradalmak és szegény. Nagyonszágban a köztársaságban a régi tartott. Mondhatnánk, hogy vértelen és nem akarjuk forradalmi kálai a függetlenség, rem, hogy több kíméletlenek nyugalom és re ton, hogy a bi sokkal inkább hoz, mint a ki gozó bíróságok hogy a fennálló

A nemzetgyűlés politikai sége. néppárti tsgu töredéke, azok az őszies elmúlt év tavas dás és az eladó Ehhez a töredé táborok is.

A táborok kel egykoru és lábán, sőt a ha politika szonba Fuad, mint az tagja, már azot perbe fogják és esküvőkkel. A gyűlés elnöke, kította a köztársaság, hogy ez a béke társakkal. A né akar fellépni a van arra, hogy gyűjtse. Ali Fő hogy a kormány meg akarja t után is.

E pozícióra sége, mert az u

Höfer

Feloszlik a török alkotmányozó nemzetgyűlés

Beszélgetés a nemzetgyűlés elnökével

(Angora, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új Törökország belső élete jelentős változások előtt áll. A nemzetgyűlés, amelynek tagjai egyetlen páriból, a „török néppárt“ból rekrutálódnak, elhatározta, hogy már a közeljövő hónapokban feloszlik és tavaszi új választásokat fog kiírni. Az új török alkotmány értelmében a nemzetgyűlés feloszlatásával megszüntül a köztársaság elnökének megbízatása is és az új parlament első dolga lesz megválasztani az új köztársasági elnököt.

Az új rezsim fény- és árnyoldala

A török kormány már most nagy előkészületeket tesz abban az irányban, hogy a többiséget a következő választásokon a néppárt szerezze meg, amelynek legfőbb feladata a köztársaság, de amely az új rezsim megalkotása során sok olyan intézkedést léptetett életbe, amely mindenre inkább alkalmas, mint arra, hogy népszerűtlen est a rezsimet. Ez a rendszer ugyanis még ma is kivételes törvények útján vezeti a belügyeket és fennáll még ma is az ugynevezett „függetlenségi bíróság“, amely a parlament tagjaiból áll és egyedül a pártnak felelős.

Kizim pasa, a nemzetgyűlés elnöke, aki a török függetlenségi harcoktan Taráclában a görögök ellen egy hadsereget vezetett, nyilatkozik Törökország várható jövőjéről. Kizim pasa, aki Kemál elnök után legbefolyásosabb politikusa az országnak, a következőket jelentette ki:

A „függetlenség bírósága“

— Mindössze három éve, hogy megcsináltuk forradalmat és külső háborúk árán a köztársaságot. Ngyon hisz idő ez ahhoz, hogy az országban a köztársaság szelleme gyökeret verjen. Hiszen a régi rend tiszennegy évszázadon át tartott. Mondhatnám, hogy a török forradalom ugyanazt érte el mégis, mint a legnagyobb európai forradalom, a francia. Mondhatnám azt is, hogy vértelenül csináltuk meg a forradalmat és nem akarjuk vívmányainkat néhány ellenforradalmi kalandornak prédául odaadni. Ami a függetlenségi bíróságok szerepét illeti, elismerem, hogy több alkalommal könyörölnék és kíméletlenek voltak, de erre szükség volt a nyugalom és rend érdekében. Különben állíthatom, hogy a bíróságok mai összetételében már sokkal inkább hasonlítanak a rendes bíróságokhoz, mint a kivételes törvények alapján dolgozó bíróságokhoz. A bírának utasításuk van, hogy a feunálló törvényekhez tartják magukat.

Nagy kibékülések

A nemzetgyűlés elnöke ezután nagyon érdekes politikai akusról számolt be. Az „egység“ néppártnak ugyanis van egy huszonöt tagú töredéke, ugyanaz, amelynek soraiból azok az öszezeshűvők kerültek ki, akiket az elmúlt év tavaszán kivégeztek, hűtlenség, lázadás és az elnök ellen szőtt öszezeshűvés miatt. Ehhez a töredékhez tartozott Ali Fuad pasa tábornok is.

A tábornok, aki Kemál pasával, az elnökkel egykorú és mint bajtársak is a kadet iskolában, sőt a harcokban együtt barátok voltak. A politika azonban utjalhat elválasztotta és Ali Fuad, mint „az öszezeshűvők“ táborának egyik tagja, már azon a ponton volt, hogy őt is perbe fogják és hasonló sorsra jutson az öszezeshűvőkkel. Ali Fuad pasát most a nemzetgyűlés elnöke, Kizim pasa a napokban kibékkeltette a köztársaság elnökével. Nyilvánvaló, hogy ez a béke-aktus összefügg az új választásokkal. A néppárt ugyanis teljes egységben akar fellépni a választásokon és nagy szüksége van arra, hogy a jobb elemeket maga közé gyűjtse. Ali Fuad kibékülése tehát azt jelenti, hogy a kormány minden körülmények között meg akarja tartani pozícióját a választások után is.

A török újjáépítés

E pozícióra pedig különösen azért van szüksége, mert az utóbbi napokban olyan pénzügyi

törvényeket szavaztatott meg, amelyek a mai politikusok tekintélyes részének nagy jövedelmét és befolyást biztosítanak. Így megszavaztak mindenképp egy ötszennmillió török fontnyi (ötmilliárd) hitelt az Angora és Heraklea közötti vasútvonal megépítésére. Hatmillió török fontot szavazott meg Samsun kikötőjének renoválására. Ezeket az összegeket

évente beállítják az állam költségvetésébe. A nemzetgyűlés egyuttal törvényt fogadott el, amely felhatalmazza a kormányt kétszázmillió török fontre rejélg való fizetési bonok kiadására. Ezek a bonok a közmunkaügyi minisztérium költségvetését terhelik és az agrárbank fogja őket beváltani. A kormány e banknál lekötött a dohány-, spirtusz- és gyufamonopólium jövedelmét.

Ugyanez a bank hónapokkal ezelőtt a trapezanti vilájethoz tartozó Tekir Dag környékén furásokat végeztetett petróleumforrások után és már eddig is számos mérnököt és szakembert szerződötett a bányák kiaknázása céljából.

Tárgyalás előtt a Schwartzbarth-per

(Páris, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Salam Schwartzbarth, Petljura gyilkosának perét legközelebb tárgyalásra tűzik ki. Schwartzbarth rokonai a vádlott ügyvédjéhez harmincöt hitelesített okiratot küldtek, amelyekből kiderült, hogy Petljura barátai Balta, Savran, Golovkov, Krivucero és Szcselnik városában tíz rokonát gyilkolták meg. A per elé egész Franciaországban óriási érdeklődéssel tekintenek.

Helyén marad a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok vezetősége

Popper Akos dr. ragaszkodik lemondásához. Közgyűlést hívnak össze az elnökkérdés rendezésére

(Oradea-Nagyvárad, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok választmánya tegnap este dr. Popper Akos lemondása ügyében értekezletet tartott, amelyen megállapította, hogy Popper Akos nyolc szatendős tevékenysége a Csarnok felvirágzását jelenti és igen nagy része van abban, hogy a Csarnok által fenntartott felső kereskedelmi iskoláját sikerült megmenteni és annak jövőjét is biztosítani. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok egész vezetősége ragaszkodik dr. Popper Akos személyéhez és elhatározták, hogy küldöttségileg keresik fel és felkérlik, hogy lemondását vonja vissza.

nem hajlandó visszavonni. Popper Akos arra kérte a vezetőséget, hogy vonják vissza azon elhatározásukat, hogy az ő lemondása esetén szintén lemondanak, mert a Csarnok magasabb érdeke megköveteli, hogy a régi vezetőség továbbra is helyén maradjon.

A Csarnok vezetősége Popper Akos egyenes felkérésére elhatározta, hogy az elnöki kérdés rendezésére a Csarnok testületét közgyűlésre hívja össze. A közgyűlés megtartásáig Popper Akos helyettese, Plgman Armin ügyvezető alelnök fogja a Csarnok ügyeit vezetni. Minden valószínűség megvan arra, hogy a közgyűlés bizalmat fog szavazni Popper Akosnak és újból megválasztja elnöknek.

Napok kérdése, hogy Mexikó és Unió között háborúra kerüljön a sor

Brazília, Nicaragua és Csile közvetleni akarnak. Az első szimpattanyilatkozat Mexikó mellett

(Newyork, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Unió és Mexikó közötti ellentétek a legutóbbi jelentések szerint komoly háborus feszültséggé fajultak. Mexikóban komolyan számolnak azzal, hogy az Unió és Mexikó között rövidesen megszűnik a diplomáciai viszony. Calles elnök annak ellenére, hogy értesülései szerint Washingtonban már kézen áll az a rendelet, mely háromszáz ezer unióbeli katona mozgósítását rendeli el a mexikói határon, el van szánva arra, hogy az Unió érdekeit súlyosan érintő petróleum-törvényt, amely minden petróleumkiteremtést az állam részére sajátítja ki, a jövő héten életbelépteti.

tanácsa szimpattanyilatkozatot fogadott el a mexikói néppel szemben, kijelentve, hogy az idegen betörések és beavatkozások elleni harcban mindig támogatni fogja.

Nicaragua, január 14. Sica, a nicaraguai liberálisok vezére kijelentette, hogy nem folytatja támadásait Diaz elnök csapatai ellen, mert az Egyesült Államok csapatai ellen nem harcol. Egyébként Borah szenátor az amerikai szenátusban ma támadást intézett a kormány ellen Nicaraguában követett politikája miatt. Arra kérte a kormányt, hogy hagyjon fel erőszakos közép-amerikai politikájával.

Nyilvánvaló, hogy Kellog államtitkár — mint arra részletesen mai vezetőlkünkbe mutatunk rá, — csak ürügyül említette fel, hogy a Mexikó ügyeibe való beavatkozásra azért van szükség, mert Mexikó az amerikai bolsevista propaganda főszéke.

Ma már az is bizonyosnak látszik, hogy a kormány a szenátust, ahol a demokrata párt egy része ellenzi a háborus rendszabályokat, olyan fait accompli elé állította, amelyet visszacsinálni már alig lehet. A mozgósított atlanti flotta leküldését a kubai vizekre és a nicaraguai közbelépést szintén a Mexikó ellen megkezdett hadrendszabályokkal hozták általános összefüggésbe.

Newyork, január 14. Mexikói diplomáciai körökben hírlik, hogy Argentína, Brazília és Csile államok felszámolják szolgálataikat az Unió és Mexikó közötti közvetítésre. Az amsterdami nemzetközi szakszervezeti kongresszus fő-

Zsidó gyermekek

legszebb magyar olvasmánya a palesztinai mesekönyv:

Az aranygaras vándorlása. Ára 25 lel.

Zsidó gyermekek számára legszebb játék a **palesztinai dominó** képes kártya.

Kapható a Ke-en Kajometh Irodájában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10. — Uj Kelet épület.

Postaimegrendelést vidékre is küldünk, portó és utánvétellel.

Ára 50 lei.

Ne felejtse el vásárolni az Uj Kelet szelvényeit!

Höfer Baby-krémet használjon kipállás ellen. Tubusban valódi

1927 január 15

LEI

összeg

febr. 7-ig.

román

holland

éért

allér

ona

A chalucmozgalom mint ideál és mint valóság

Válasz Giszkalay Janosnak

Írta: Dr. Hamburg József

Második közlemény

A chalucmozgalomnak másik hajóereje, Giszkalay teóriája szerint, a cionizmusnak különösen magas fejlettsége, mely csak több évtizedes fejlődés után érhető el. Elismerem, hogy ebben sok igazság van, de a beállítást, hogy mert a mi mozgalmunk csak hét éves, azért eleve ki van zárva, hogy nálunk már most egy erőteljes chalucmozgalom kifejlődjék, nagyon is dogmatikusan találok. Szlovénkóban, ahol a cionizmus nem idősebb mint nálunk, erőteljes és nagy létszámú chalucmozgalom folyik. Joga szlovénkóban, ahol a cionizmus nem idősebb mint nálunk, erőteljes és nagy létszámú chalucmozgalom folyik. Joga szlovénkóban, ahol a cionizmus nem idősebb mint nálunk, erőteljes és nagy létszámú chalucmozgalom folyik.

Igen ám, de a mi chalucainkat Giszkalay műchalucoknak nevezi. Ezt kell tennie, ha teóriáját fenn akarja tartani, mert ha ezek igazi chalucok, akkor ez a teória viszont csak műteória. Ha Giszkalay azonban ezeket a chalucokat ismerte volna a valóságban és nem csak teóriája alapján, akkor hiszen, hogy inkább a teóriát áldozta volna fel, mint a valóságot. Mert ezek a mi chalucaink Erec Jisrában az igazi chalucot tűzpróbáján fegyvesen kiállították. Csak kevesen vannak még, de megdögvük megkérzésének első heteiben mezőgazdasági kvótán helyezkedett el. Hogy ez mit jelent, azt megértheti mindenki, aki tudja, hogy milyen nehezen vesznek fel a mezőgazdasági kvóták új tagokat, aki tudja, hogy a legjobb chalucoknak is átlag két évig kell más munkát végzniük, míg végre mezőgazdasági telepre kerülnek. És a mi chalucaink nem mint egyszerű tagok, hanem mint kertészi szakemberek és előmunkások dolgoznak Chefcibahban. És meg kell nézni azokat, akik pár hét múlva indulnak a cluji otthonból. Az egyikről Silberbusch professzor, a hachura első romániai szakembere állapította meg, hogy ilyen ideális és tökéletes chaluc csak ritkán találkozott, a másik egy valóságos atléta és mintaszerű testi fejlettségű emberpéldány. Mindkettőjüket mezőgazdasági telepeken kézzel munkáshely várja, mert az a három erdélyi chaluc munkájával megnyitotta az utat és bizalmat szerzett az erdélyi chalucoknak.

Az erdélyi chalucsznifekről ítéletet mondani legilletékesebben a romániai chalucoközpont, a Merkas Hechaluc hívatott. Ez a Merkas Hechaluc meg van elégedve a mi chalucainkkal már most, mozgalmunk első évében és közvetlen tapasztalatai alapján elismeri, hogy chalucaink munkajelismény és munkakelkesedés. Épp úgy, mint szakképzettség tekintetében legelső helyen állanak az egész régi multu nagyromániai mozgalomban. Munkatírás és mezőgazdasági szakképzettség pedig az utolsó évek tapasztalata szerint a legfontosabb chalucerények. Ezek a mi „müchalucaink“ és így néz ki gyakorlatban az a műteória, mely szerint a történelmi adottság következtében eleve kizártnak mondható, „hogy Erdélyben igazi Palesztina-munkások nevelődjenek“.

Egy jó teóriától megköveteljük, hogy egyetlen tapasztalati tény se mondjon neki ellent. Ez a teória azok közé tartozik, melyeknek egyetlen tapasztalati tény sem ad igazat.

Az erdélyi chalucmozgalomra Palesztinának a jelen helyzetében nagy szüksége van. Mert nem áll az, hogy ha lesz pénz, chaluc lesz mindig bőven, hanem áll az, hogy a chalucok sorai úgy az országban, mint a galutban ritkulnak és a vezetők.

Már megint

van hat új világszager! Ezek azok: A cs'k e'száll Tango, Pourquoi Charles on, Astoria Tango, Savoy Blues, Santa kutyá shimmy, Tango Nocturne. Mindenütt ezeket játszik.

Moravetz kiadás.
Darabja 36 lej. Mindenütt kaphatók.

ségnak nem csak a pénz, hanem az utánpótlás kérdése is komoly gondot okoz. Szükséges tehát, hogy azok az országok, ahol pihent tartalék van, felvonuljanak és pótolják a ritkuló sorokat. Mert a munkanélküliség dacára is chalucokat, jól képzett chalucsoportokat követel Palesztina Ötezer munkanélküli van, de Romániából most induló 185 tagból álló chalucibuc minden egyes tagjának előre biztosított munkája van Chederában. Mert nagy munkatírása és szakképzettségű chalucokra, kik kibucokban előre szerveződnek, mindig szüksége van az országnak. És ezért van külön fontossága az erdélyi mozgalomnak, mert épp munkajelismény szempontjából kiválóak a mi fiaink és a szakszerű mezőgazdasági kiképzésre itt olyan alkalmas feltételek vannak, mint kevés más helyen. És ez annak is megindoklása, (ill. egyik indoka több más lényeges ok mellett) hogy miért nem küldjük fiainkat Besarabiába és Bukovinába. Ez különben is egy különös proppozíció, mert ugyanannyi joggal azt is lehetne követelni, hogy a kolozsvári cionista központot osszassuk fel és küldjük a ékekelpézeket.

Bucharin kijelentette, hogy Anglia agresszív magatartása ellenére is, a szovjet kitarít békepolitikája mellett

(Moszkva, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az orosz kommunista párt legutóbbi szervezeti kongresszusán Bucharin programbeszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a szovjetet egyrészt gazdaságilag akarják meggyérni egyes államok, másrészt nemzetközi forradalmosító ereje miatt aggdódnak. Megállapítja, hogy Németország politikája a szovjettel szemben még mindig barátságos. Ezzel szemben Anglia harcot tervez ellene. Rongteteg megállapodás: csinál, amelynek élé a szovjet ellen irányul. Ilyenek a román-csász, román-francia, román lengyel, lengyel cseh és lengyel jugoszláv megállapodások. Minden szovjet elleni mozgalmat Anglia pézrel Nemeak Európában, de Perzsiában és Afganisztánban is folyik a szovjet elleni harc előkészítése. A fehér gárdisták mozgolódnak és a georgiai menesviziek új felkelést határoztak el. Párisban egy francia ezred-s vezetésével kaukázusi felszabadító bizottság alakult. A Szovjet Unió azonban ennek ellenére eddigi politikáját, a béke politikáját fogja folytatni.

Szatmáron visszavonták a megszavazott iskolasegélyt

Amikor a magyar városi tanácsos üldözi a zsidó városi tisztviselőt

(Szatmar-Szatmar, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az idő keréke a csörgőcipkás farsang irányában halad. It egy comó eset egy kis város történetéből, amelyekenél világosan hullatnak az életkomédia csörgőinek gyönyörű csilingelése. De nem hiányzik e képek közül a tragikus vonás sem, mert el lehet mondani a régi szentélet: kacagnék, ha az ügyszöz nem volna semmi közöm!

A megszavazott, de visszavont iskolasegély

Hát hosszú esztendő pergett le a szatmári Tartu héber elemi iskola feje fölött, amely évtizedek után az első kísérlet volt a szatmári zsidóság népes gyermekeregét újból a zsidó népoktatás kereteibe bevonni és első kísérlet volt Erdély területén az elemi oktatásban a héber tanítási nyelv bevezetésére, — amíg megérett az idő arra, hogy a szatmári or. zsidó hitközség képviselőtestülete egy jelentéktelen összegű iskolasegélyt szavazzon meg a héber elemi részére. Az elmut nyáron ment végbe ez a kis esemény, amikor a szatmári hatalmas talmudóra egyesület régi tradíciójával szaki va — hogy t. i. az anyehitközségtől nem fogad el anyagi támogatást, hogy függetlenségét megőrizze — az elmut nyár folyamán 120 000 lej évi támogatás harcolt ki a szatmári ort. hitközségtől. Akkor eleben elhatározatott, hogy a hitközség a mind chisidikusabb irányzatú talmudóra ellenpolusként létesült második (askenazi) talmudóra egyesületet és a Tarbut héber iskolát is szubvenciónálni fogja.

Az u öböl időben került volna sor ezen határozat megvalósítására, amikor is a hitközség képviselőtestülete a bentülő chavidpírúak kemény ellenzése dacára havli 2500 lej segélyt szavazott meg a héber eleminek.

Ekkor azonban a hitközség chavid elemi, akik nem akartak balenyugodni abb, hogy egy olyan „jelentelen ügy“ támogatson a hitközség, mint a héber elemi iskola, vallási kérdést csinálják az ügyből és rábírták a hitközség főabbját, hogy ez a képviselőtestületől a határozat visszavonását kívánja. A hitközség látszó visszavonás megőriént, mert a képviselőtestület többsége, amely az iskola-

Hyperol
fertőtlení, megvéd torok szájvizitábletta
fájástól illat-sítva, miot is kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban.

a K. H. és K. K. hozzájárulásokat is „megtakarítás“ céljából valamelyik már régebben fennálló központba.

De lássuk Giszkalay érvelésének másik fontos részét, mely az erdélyi chalucfarm felállítására vonatkozik.

Vége következik.

A K. H. és K. K. hozzájárulásokat is „megtakarítás“ céljából valamelyik már régebben fennálló központba. De lássuk Giszkalay érvelésének másik fontos részét, mely az erdélyi chalucfarm felállítására vonatkozik. Vége következik.

A szatmári büntető felebbezgyűlés folyt le térsérei eséről letspeciális zamatot, zsidók voltak és héber nyelven beszélő alkalmával egy tisztes korultra, egy fiatal templomban, nponem“, zsidó kisebbitő kifejezé A járásbíró pörkedő vádiottat és szék felebbeviteli komikuma atbar kében egy fiatal törvényéséket mponem“ kifejezé sértett képviselőlet gyaráta a jelenleg az „ázesz pnie“, illetve „far“ aróítlan-azemtelmondotta — „pó (sro), ázesz pedig A törvényésék helybenhagyta a

Vers a magyar-zsidó „kooperálásról“
A vérzivataros világháborúból és a százszerepyi fiatal életet elnyelő orosz kezeres hadifogságból épégben visszakerült Farkas Kálmán, mint a szatmári városi mérnöki hivatal kötelelőtagja, csöndben élte a maga munkás polgári életét anélkül, hogy eddig összeütközésbe került volna valakivel amiatt, hogy — zsidó. Történt azonban a városi autonómia viszszeresékor, hogy a város urai elhatározták a tisztviselői létszámredukciót. Ez azt jelenti, hogy egy comó tisztviselőt elbocá nek állástól azon a címen, hogy a város háztartása nem bírja el a nagy rezst. A mérnöki hivatalban az elbocátandók listájára nem Farkas Kálmán került — aki egyébként evsben át egyeten zsidó tisztviselője volt a magisztrátusnak —, hanem egy magyar kollégája, aki a háboru alatt itthon gyümöcsöztethette tehetőségét. Ahelyett, hogy e tisztviselő megtartása érdekében egyesek lépések tétettek volna a magyar párt részéről, a fenyegetett tisztviselő barátai az a pokoli tervet fundálák ki, hogy Farkas Kálmánt kiintrikálják állásából és így az ő rovására oldják meg „a kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad“ elvst. Az ostromágyu szerpát egy magyar kisebbitő városi tanácsos vállalta — ahiről a közben lezajlott hírlapi polémia során kiderült, hogy szerződéses viszonyban van a várossal és így súlyosan inkompatibilis helyzetben van — aki azután hírlapi támadást vezetett be Farkas Kálmán ellen, amelynek alapján a városi tanács állandó bizottsága elrendelte a fegyelmi eljárást. Ez az eset szöveget út a szatmári zsidó koponyákba, mert világosan mutatja, hogy mennyi értéke van azon ígéreteknek, amelyek a magyar párt részéről zsidóság felé elhangzottak — a voksokért. Jellemző a helyzetre, hogy a város román urai teljes megalégedéssel vannak az üldözött zsidó tisztviselő loyális működése iránt...

Jótekonysági versengés Szatmáron
Akár hiszük, akár nem, a jótekonysági

is áll van vetve rának. A Szatmá Friedemanné áltan bevezetett hkez körutat tette egyesületek böző amikor a K. H. kezdtek, a helyb válni kezdte azo küön előjegyzés bevezetni, hogy dazényt. Az ide rendezésében a k egyesület: a Zid gého, amely reat zsidóú bájával vonzani.

A főbőség hullámzását egy háztartása megtr oly kevésé lehet junkturát mester E gondolatok a régi, nemis m és N pkonysági szatmári ort. z amelyben az: esküvők alkalmá legos jogát, min biztósítsa. A hit az állápontra he az esküvő megre valamely egyesül és így azt hatalt A hitközség néze mert a mi vést terén a versenytá talmi szóval eln seny fegyvereivel

A szatmári büntető felebbezgyűlés folyt le térsérei eséről letspeciális zamatot, zsidók voltak és héber nyelven beszélő alkalmával egy tisztes korultra, egy fiatal templomban, nponem“, zsidó kisebbitő kifejezé A járásbíró pörkedő vádiottat és szék felebbeviteli komikuma atbar kében egy fiatal törvényéséket mponem“ kifejezé sértett képviselőlet gyaráta a jelenleg az „ázesz pnie“, illetve „far“ aróítlan-azemtelmondotta — „pó (sro), ázesz pedig A törvényésék helybenhagyta a

Nagy el Kötűő Bízfos a

is alá van vetve a divatnak, sőt a konjunktúrának. A Szatmáron két év előtt a bírdni dr. Friedmann által a Kereka Hajjes ód érdekében bevezetett hólábszék-páldiul igen érdekes körutat tettek meg az egyes társadalmi egyesületek között. Ugyanazon teli szatomban, amikor a K. H. teadélutánok itt rendezni kezdtek, a helybeli zsidó Nőegylet is kultúrális kezdte azokat és a társadalmi helyek között előjegyzési nap árákat voltak kénytelen bevezetni, hogy nyilatkozzanak a sok rendezvényre. Az idején a hólábszék teadélutánok rendezésében a kezdeményezést egy harmadik egyesület: a Zsidó Államgondosó ragadta magáshoz, amely rendkívül látogatott és sikerült teadélutánjaival nagy közönséget tud magához vonzani.

A közönség érdeklődésének ilyen idején oda-hullámzását egyik-másik jótékonyági egyesület háztartása megérzi ugyan, azonban ez ellen ép oly kevés lehet tenni, mint ahogy a konjunktúrát mesterségesen letörni aligha lehetséges.

E gondolatok apropóját az adja meg, hogy a régi, nemis multu szatmári Zsidó Nőegylet és N. p. könyv-egyesület beadványban fordult a szatmári ort. zsidó hitközség vezetőségéhez, amelyben azt kívánta, hogy a hitközség az esküvők alkalmával szokásos gyűjtések kizárólagos jogát, mint privilégiumot, az ő számára biztosítsa. A hitközség képviselője ülete arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenkor az esküvő megrendezőjének diszkrecionális joga valamely egyesületnek a gyűjtést engedélyezni és így azt hatalmi szóval elintézni nem lehet. A hitközség nézete annál is inkább helytálló, mert a mi véleményünk szerint a jótékonyág terén a versenytársakat nem is kívánatos hatalmi szóval elnémítani, hanem a nemes verseny fegyvereivel tulszáryalni.

Zsidó etimológia a főtárgyaláson

A szatmári törvényezék N. n. n. — D. r. büntető felekezési tanácsa előtt humoros tárgyalás folyt le tegnap. Egy egyszerű becsület-sértési esetről lett volna szó, amelynek az adott speciális zamatot, hogy a perczos és a vádlott zsidók voltak és a becsületsértő kifejezés — héber nyelven hangzott el. Egy szimbolikus-közös alkalmával az imsházban a panaszor, egy tisztes kora zsidó bácsi, rászólt a vádlóra, egy fiatalemberre, hogy ne beszélgeszen a templomban, mire az utóbbi a „Sie azeszponem“, zsidó körökben ismert és használatos kisebbítő kifejezéssel felelt a rendutasítóknak. A járásbíró pénzbüntetéssel sújtotta a heveskedő vádlottat és ezen ítéletet vette a törvényezék felelőse tanácsa bonczéke alá. Az eset komikuma abban állott, hogy a vádlott érdekében egy fiatal cuzista ügyvéd igyekezett a törvényezéket meggyőzni arról, hogy az „ieszszponem“ kifejezés nem becsületsértés, míg a sértett képviselőjében egy magyar ügyvéd magyarázta a jelenlevő zsidó jogászok gaudiumára, hogy az „ieszszponem“ egyértelmű az „obraznic“, illetve „fara obraz“, vagyis magyarul „szektlan-szemtelen“ kifejezéssel. „Ugyanis — mondotta — „ponem“ annyit tesz, mint obraz (arc), ieszsz pedig annyit, mint fara (székely).“ A törvényezék elfogadta az etimológiát és helybenhagyta a büntető ítéletet. (s. m.)

Nagy ellenállóképesség!
Kifűző léghűtés!
Biztos árammegtakarítás!

Amerikában nagy ünnepségekben részesítették a héber egyetem matematikusát

Nagy estélyt rendeztek Brodetsky professzor, a héber egyetem tudósa tiszteletére. Chaim Weizmann beszéde

(Newyork, január 14. Az Új Kelet tudósítójától.) Az Egyesült Államok zsidósága nagy-szabású manifesztátumot rendezett dr. Zelig Brodetsky professzor tiszteletére, aki a jeruzsálemi héber egyetem érdekében időzik most Newyorkban. A héber egyetem istápolására alakult bizottság a Hotel Waldorf Astoriában a tudós tiszteletére nagy estélyt rendezett, amelyen Julian Mack bíró tartott nagyhatalú beszédet Brodetskyról, a matematika és dinamika tanárától. Brodetsky — ugyanígy — munkásságával minden kétséget kizáró módon bebizonyította, hogy a héber nyelv épp úgy alkalmas a tudományos terminológiák megjelölésére, mint bármely más évszázadok óta tudományban pallérozott nyelv. De nemcsak a héber nyelv hajlíthatóságának a bizonyítéka ez, hanem főleg annak az eleven, friss szellemnek, amely áfűi mindazokat a magasabb intellektusokat, akik a zsidóság regenerációjának szolgálatába léptek.

D. Weizmann Chaim ezután ismertette Brodetsky professzor érdemeit a héber egyetem megteremtése körül. Ő volt az, — mondotta a

világvezető elnöke — aki az egyetemből igazi tudományos kutató-intézetet csinált.

— Mindenképen jobb, — hangsúlyozta dr. Weizmann — ha szerény keretek között a héber egyetemből eredeti zsidó intézményt csinálunk, mintha arra igyekeznénk, hogy a Harvard-egyetem, vagy más hasonló tudományos intézmény nagy tékos kópiáját adjuk.

Brodetsky professzor hosszú beszédében felelt és ismertette a világ legnagyobb és legelismertebb tudósainak véleményét a héber nyelvről, amely a tudományos ciktatásban fel-tétlenül bevált.

— Amint hogy a jeruzsálemi régi templom minden nemzetek imsházává lett, ugyanígy a jeruzsálemi héber egyetem, anélkül, hogy szóvén intézet lenne, olyan intézmény lesz, amely szimbolizálni fogja a zsidóknak és a világ minden népének az igaz emberi ideál mellett az igazi tudományosságát.

Az estélyen több tekintélyes nemzsidó tudós és politikus szólalt fel és melegen ünnepelte a héber egyetem illusztris professzorát.

A gazdasági válság termelte ki az igazságszolgáltatás anomáliáit

D. Sactu Janos, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánja nyilatkozik a jogszolgáltatás normalizálásáról

(Cluj-Kolozsvár, január 14. Az Új Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Bankszindikátus, amelynek üléséről lepunk közgazdasági irvatában számolunk be, egy nemorandumot szándékozik iatezni az igazságügyminisztériumhoz az évek során felhalmozódott peres eljárások meggyorsítása érdekében. A memorandum, amelyet dr. Váradi Ödön megkövetelésében az Új Kelet részletesen ismertett,

a hitelet megbénulásának és a külföldi tőke bizalmatlanságának legfőbb okát látja abban, hogy a követelések bírói behajtása évekig is eltart, mialatt a hi elező annyi kamatvesztés, eset leg valutavesztés érí, hogy inkább nem ad újabb hitelt, mert csak ráfizet.

Mi az oka a perek elszaporodásának? Önkéntelenül felvetődik a kérdés: mi az oka annak, hogy a perek száma oly hihetetlen módon megszorodott. Dr. Sactu Jánoshoz, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánjához fordulunk ezzel a kérdéssel, aki a következő érdekes felelősgötésőket adta:

— A háboru óta a polgári perek a duplá-jára szaporodtak. Ennek oka elsősorban bizonytalan pénzügyi viszonyainkban keresendő. Vegyük egy példát a gyakorlati életből. A háboru előtt a hitelező követelése lejártával nyugodtan hitelezett tovább is, mert a hitelezett összeg rendes kamatait továbbra is megkapta. Ma azonban a követelés lejártával azonnal

a hitelező perelni kénytelen, mert 24, vagy 36 százalékra kiadott pénzéért a bíróság a lejárttól kezdődőleg csak a törvényes 12 százalékot ítéli meg és így minden nap újabb kamatvesztést jelent számára.

A csődök és bukások oka — A felszaporodott perözmezzel szemben a redukált személyzettel dolgozó bírói kar és személyzet ugyancsak tehetetlen. A külföldi cégek, utánán érdekeiket nem látják az igazságszolgáltatás úján biztosítva, bizalmatlanok a romániai iparral és kereskedelemmel szemben és vagy egyáltalán nem adnak, vagy csak súlyos feltételek mellett hajlandók hitelt nyújtani.

Hitel hiányában a kereskedő kénytelen 36 százalékos bankkölcsönt igénybe venni,

viszont a törvény csak 30 százalékos nyereséget engedélyez számára.

Ha ehhez hozzászámítjuk a rezel-költségeket, vámkiadásokat és azt, hogy az áru esetleg hónapokig áll raktáron, könnyen megtaláljuk az utóbbi időben félelmetesen felszaporodott csődök és bukások okát. Így hát ki az igazságszolgáltatá a gazda ági élet leromlására.

— A morális devalváció? A helyzet bizonytalansága érezteti hatását az üzleti erkölcsökben is. A kereskedők ma minden skrupulus nélkül emészlik fel hitelezőik pénzét és mennek csődbe. Ehhez azonban minden bizonytalansággal az is hozzájárul, hogy a csalárd, vagy vétkes bukásokat náruuk büntetőjogi szempontból nem üldözi a kellő szigorral a törvény. Innen a külföld nyugtalansága is.

— Erdély kereskedőire mennyiben van különös hatással az igazságszolgáltatás válsága?

— Az erdélyi kereskedőket kétszeresen sújtiak ezek a viszonyok.

A regái perrendtartás ugyanis nem ítéli meg a hitelezőnek a perköltségeket és így a regái kereskedő árukihitelezésnél ezt az esetleges többletkiadást is hozzászámítja az árhoz. Ugyanígy járt el a regátiakkal szemben a külföldi hitelező is. Mióta Erdélyt a regáihoz csatolták, az erdélyi kereskedő is kénytelen ezt a felárat megfizetni, míg per esetén az itteni perrendtartás az összes perköltségek megfizetésére is kötelezi.

Csak erőskezű kormány segíthet

— Az általános jogbizonytalanságon csak egy erőskezű és állandó kormány segíthet, amelynek ideje van a helyzet alapoz tanulmányozására és az összes hibák kiküszöbölésére. A bírói kar színvonalának emelése, a bírósági személyzet szaporítása az előfeltételei az igazságszolgáltatás gyorsításának és normalizálásának. A csalárd és vétkesbukások szigorubb elbírálása, a kereskedői morál javításához is hozzájárulunk és egyáltalán jelentős lépést tenni az ország az általános konszolidáció felé.

Kezdek ping-pongversenye. A Haggibor ping-pongszaksztalya vasárnap délelőt 9 órai kezdettel ping-pongversenyt rendez kezdők részére. A ping-pong egyre növekvő népszerűségét bizonyítja, hogy a verseny iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Milyen könyv érdekli önt?
Román, magyar, német, francia? A „DANTE“-tól, Cluj, néhány leiert kölcsönkaphatja a szépirodalmi könyvudományokat.

rol
szívtabletta
tarban, drogue-
tarban.

kat is „megtakarí-
régebben fennálló

ékek másik fontos
m felállítására vo-

esszív
béke-

gatóbbi szervezeti
jetet egyrészt gaz-
miatt aggódnak.
s. Ezzel szemben
n irányul. Ilyenek
podások. Minden
sában is folyik
ikiék új felkeltést
alkult. A Szovjet

vazott

viselőt
a kíváncsi jó ő
ai fogak egy
közvetlenül az
zött szabvenőió

„kooperálásról“
ból és a száz-
székes keresves hadi-
Farkas Kálmán,
hivatal köte-
maga munkás
díg összeűkő-
niatt, hogy —
rosi autonómia
traf elháározzák
Ez azt jelenti,
be a anak állá-
ros háztartása
mérnöki hiva-
a nem Farkas
ut évken át
a magisztrátus-
illégája, aki a
tethette tehet-
elő megtartása
ettek volna a
tett tisztviselő
álák ki, hogy
lásából és így
eske is jóllakik.
Az ostromágyu
városi tanácsos
zajlott hírlapi
zerződéses vi-
ulyosan inkom-
zután hírlapi
Kálmán ellen,
és állandó bi-
jártást. Ez az
koponyákba,
nennyi értéke
magyar párt
k — a vokok-
a város román
az üldözött
iránt...

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi es banyagi zsidóság napilapja. Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. As Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra Bósalach Sabbar-Sirah 5687, Sóbát 12. 1927. január 15.

Eisler Mátyás dr. előadása Ma, szombaton es e 8 órakor lesz dr. Eisler Mátyás előadása „Zsidó vándorlások” címen a kongresszusi hitközség kistemplomában (Regele Ferdinand 52). Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Uj rezsim a marosvásárhelyi zsidó hitközségben. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi zsidó hitközség képviselő-testületének és elnökének most járt le a három éves megbízatása. Az újabb három évre szóló ciklusra alakítandó új tisztikar megválasztása iránt oly széleskörű érdeklődés nyilvánult meg, amilyenre a hitközség életében még volt példa. A különböző csoportok, amelyek közül a Poásé Cedek most először lépett sorompóba, mind egyike a maga listájának győzelméért folytatott heves harcot. A választás előtt a szembenálló pártok között paktum jött létre, amelynek eredményeképpen a közbizalom újból Rothmann Mórt ültette az elnöki székbe, aki eddigi retermettséggel és széles munkabíráásával, de különösen fanatikus igazságszeretetével megteremtette a lelkek konzolidációját és az ő nevéhez fűződnek a hitközségi tartozások törlesztése is. Az új elnök székhelye a közbizalom hitvallást tett a zsidó országépítő munka mellett, amely az egész világ zsidóságának javát fogja szolgálni. Rothmann Mór, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyettes elnöke legeszmotívobb választmányi tagja. Az 1927. évi hitközségi költségvetés beszédes bizonyítja a palesztinamunka iránti elhatározásukat. Az elnöki tisztiségekre Büchler Artur és Stern Antal lettek megválasztva. Templomgondnokok: Traub Mór és Fischer Menó lettek. Pénztárnok: Szűcs Dzsó, ellenőrök: Dr. Sámson Lajos és Robicssek Vilmos, gazda: Godt Adolf, ügyész: Dr. Citrom Béla. Az új tisztikar ünnepélyes beiktatása a templomban ment végbe nagyszámú közönség jelenlétében.

Alagut a gibraltári szoros alatt. Az Atlanti Óceán és a Földközi tengert összekötő gibraltári szoros alatt a spanyol kormány kivánságára már a közeljövőben alagutat fognak építeni. Az alagut Tariffáól fog kiindulni. Hogy az afrikai részén hol végződik, még nem állapodtak meg. Hozzávetőleg huszonöt kilométernyi hosszúságra tervezik az alagutat, amelyen vasutat akarnak átvezetni. Nem állapodtak meg abban sem, vajjon villamosüzemre berendezett vasutat, vagy lokomotívokat állítanak e be. Az előirányzott költségvetés kétszázötvenmillió pezterában jölli meg a költségeket.

Széthámas parasztok. A kolozs megyei parasztság körében újabban egy különös szokás kapott lábra. Egyes parasztok különböző bankokban kölcsönöket vesznek fel, egy másik ingatlanul rendelkező parasztagazda terhére, akinek vagyonát a kölcsön fejében bekebelezetik. A rendőrségnek egyszerre két ilyen eset jutott tudomására. Simion George Pál, a kolozsvári Barca Albina ban hetvenezer lej vett fel Muszka Ferenc márai lakos terhére. A kölcsön lejártá után a bank fizetésre szólította fel Muszka Ferencet, akinek természetesen semmiről tudomása nem volt. Feljelentésére a rendőrség bevezette a nyomozást és ennek eredményeképpen Simon George Pált letartóztatták és átkísérték az ügyészre. — Nicolae Cotarle bonchidai lakos, Jon Ogar terhére százhuszezer lej vett fel Farkas Márton kolozsvári kereskedőtől. A rendőrség letartóztatta

Január huszadikára általános sztrájkot proklamáltak a kínai bolsevisták

Hankauba bevonult a kantoni csapatok fővezére

London, január 14. Kínai jelentések szerint a bolsevista idegengyűlölő szervezetek általános sztrájkot hirdetnek január 20-ra. Azt hiszik, hogy ezen a napon Kína nagy események színhelye lesz.

Sanghai, január 14. Az ostromállapotot kihirdették. Az eddigi koncessziós területeket drótsóvénnyel vették körül. Minden tüntetés tilos. A városban pillanatnyilag nyugalom van. Tegnap bevonult Hankauba a kantoni csapatok fővezére, akit a kínai hatóságok ünnepélyesen fogadtak.

A „Mult és Jövő” romániai szerkesztősége nagy áldozatok árán módját ejtette annak, hogy az Uj Posten, mint Wienben ismeretes nagyszerű kulturiszták és magazinok itt Kolozsváron, a Magyar Színházban megjelentessze. Dr. Patsi József, a „Mult és Jövő” főszerkesztője a napokban érkezett meg Budapestről, hogy itt a nagy műsoros magazin keretében elő díst tarthasson, melyen rajta kívül több kiváló erdélyi művész és író fog résztvenni gazdasági műsorral. Többek között Hecht Riza, Ságár Frigyes, Forgács Sándor, Kemény László, dr. Klein Mihály, Giszkalay János és több első rangú erő fogja az előadást kivívni és emlékeztetésekre tenul. A bevezető dr. Eisler Mátyás főváltó fogja tartani. Az előadás január hó 23-án vasárnap délelőtt fél 11-kor lesz a kolozsvári Magyar Színházban megtartva s mivel az érdeklődés óriási, kérjük a közönséget, hogy a jegyét idejében biztosítsa, vagy a színház pénztáránál, vagy a „Mult és Jövő” szerkesztőségében Sr. Rag. Maria 32. Rendes esti helytárok.

Az első hamis pengő. Budapestről jelentik: Csütörtökön a főkapitányságra került az első magyar hamis pengő. A hamisítvány igen silény kivitelű és a pengése is rossz.

Betegségnél, szorulásnál Koptrol legyen minden háznál.

Az Öregesség miatt meggyilkolta édesatyját Dévai tudósok jelentik: Mult év júniusában a hunyvármegyei L. pusnyak községben történt, hogy Duma Áron parasztagazda megölte édesapját, Dumát Tódort. A fia már régen ellenséges viszonyban állt apjával, mert az öreg, fiának kémpengő életmódja miatt, kijelentette, hogy negy vagyonát inkább jótékony célra használja, sem hogy abból fiának is juttasson. Duma Áron elpanaszolta baját Mihaila Teodor nevű jóbarátjának, aki felbiztatta, hogy ölje meg édesatyját, még mielőtt végrendeletét elkészíthetné. Duma halgatott barátja csábítására és este elment Mihaila Teodorhoz, aki női ruhába öltöztette fel. Így ment el édesatyjának házába, ahol az öreg éppen lefeküdt aludni és miután egy botlással eszméletlenül tette, több kézsúrúst ejtett rajta, melyek Dumát Tódort azonnal megölték. A gyilkosság csak pár nap múlva jutott a rendőrség tudomására és a gyanútervek alapján azonnal letartóztatták a gyilkos fiút és feltűjtőjét is. A dévai törvényszék most hozott döntést az ügyben és mindkét vádlottat életfogytiglani fegyházra ítélte. Az elítéltek felebezték.

Giszkalay János a kolozsvári Barissziák Viki kulturdelutáján, vasárnap este 8 órai kezdettel folytatja előadásorozatát „A zsidó történelem filozófiája” címen.

Hathavi felfüggesztésre ítélték az ifjovi törvényszék elnökét. Bukarestből jelentik: A semmiószék tegyeimi tanácsa tegnap este hirdette ki ítéletét Davidoglu ifjovi törvényszéki elnök ismeretes tegyeimi ügyében. A bíróság 6 havi felfüggesztésre ítélte a törvényszéki elnököt hivatalához nem illő magatartása miatt és áthelyezését javasolja a legfőbb bírót tanácsnak. Kimondotta a fegyelemi bizottság, hogy a megvesztegetésről szóló vád alaptalan gyanúsításnak bizonyult.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferencz József” keserűvíz, raponként többször bevéve, biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferencz József víz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Kézrekerült a rendőrprefektus tolvaja. Pár nappal ezelőtt Czentan rendőrprefektus pincéjéből ismeretlen tettes negyven üveg pezsgőt ellopt. Ugyanakkor a ház több lakójának pincéit is felleszittette és onnan kőhőrműt, zsirt és apróságokat vitt magával. A rendőrség bünygyi osztálya teljes apparátussal vezette be a nyomozást, amely ma eredményre vezetett. Sikertült ugyanis megállapítani, hogy a tolvaj egy kolozsvári étterem főpincérének tíz üveg pezsgőt kínált az elloptott holmból eladásra. A rendőrség közeget letartóztatták a tolvajt, aki Kolozsvár bűnöző világának régi ismerőse: Binder Lajos. Binder feleségével, Rozával együtt többrendbeli betörést követett el. Így ők voltak Ulrich és Berger Fárdó utcai, Vatiu Erzsébet-utí lakosok betörői. A tolvajok letartóztatása Petroniu komisár érdeme, aki tovább vezet a vizsgálatot a Binder-házpár ellen.

Zsidó mezőgazdasági iskola Lodzban. Lomburgiól jelentik: A Lodz mellett már régóta fennálló, de szerény keretek között mozgó mezőgazdasági iskolát a lengyel gazdasági élet enyhülése következtében ki fogják bővíteni és olyan arányúvá teszik, mint amilyenek az ország többi mezőgazdasági iskolái. Az iskola mellé, olyanok számára, akik ipari pályákra készülnek, ipari műhelyeket fognak berendezni. Mindenekelőtt egy nagy asztalos és lakatosműhelyt fognak berendezni. A kibővítés céljaira a Gerschofsky házaspár ezüst-alkodalmá alkalmával ezer dollárt ajándékozott. A Joint szintén jelentős összeggel járult hozzá az intézet kibővítéséhez.

Elítélt Novákovics Koszta husz évre elítélt kommunista vezér. Belgradból jelentik: Novákovics Koszta volt kommunista képviselőt kommunista üzelmek miatt huszévi súlyos börtönre ítélte a belgradi bíróság. Novákovicsot elítélés után a belgradi kórházba szállították, ahol a börtönorvosi osztályon kezelték. Kedd este Novákovics elítélt a kórházból. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a megszökött kommunista-vezér után.

Koptrol édes enyhén ható Felteletlenül megbízható

Szállítja utánvétellel. Magyar könyvért forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhely.

Női kalapok a legegánsabb kivitelben és étalalkítások a Moskovits kalapszalomban, Cluj, Cal, Regele Ferdinand No 3, (vult Wesselényi Miklós utca) Az udvarban.

Zongoravétel előtt győződjön meg olcsó áráimról. Wirth, Lauberger, Hoffmann, Lyra Produktion Genossenschaft gyárak képviselője. Kedvezményes részletre is. Sternberg, Oradea Balv. Regele Ferdinand 14. — Telefon 4-84

Szombat 1927 NY E rovatban közölt nemű fel Köztudomásra elgünknek kö: leké Cé ank tevéke fogja folytatni Dab Czi ég alatt, melyne Giza ur jogozott. Cluj, 1927 év

SZINHA [A kolozsvári Vasárnap: (Pillng Hétfő: (Bolygó hó gár Frigyes Szerda: Bolygó hó Péntek: Ala-csaba Vasárnap: Carmen Frigyes.)

MAC Szombat 8-kor: B adás Rndki Dr. Cassár Szombaton 8-kor: először. Lengy Ihszeral. F szám 231.) Vasárnap d u fél Schinay H fő lépésével tánci. (R: Vasárnap 5 kor: C Tolnay, Ihsz szám 233.) Vasárnap háromeg gy-l Irén, N letszünet. So Hétfő: Hajtóvadás zat 235) Kedd: Hajtóvadás roza'szám 23 Szerda: Hajtóvadás

Fontos! Sz Regina Maria 400 Yd, olasz cérna 50 mt. I-a gípselyem Duplaszélés glott 1

Összegöng horganyozott hu ségek, fűrdőstok méretben gyárti árajánlattal szolg

P nyár és h fatelepen, Piata

Eljov Sibiu, A és f árukat. Po S

Klamáltak

szervezetek által nagy csemények

szűk területeket nyugalom van. fogok énnepélyesen

refektus tolvaja. rendőrfelügyelő

egyven üveg pezsgő az többi lakóinak

ával. A rendőrség átvizsgálta a birtokot

amennyire vezetett. hogy a tolvaj

keréknek tíz üveg szőlőlé eladásra

szállították a tolvaj. ak régi ismerőse

el, Rozával együtt el. Így ők voltak

el. Vátiu Erzsébet. k letartóztatása

el tovább veseti a ellen.

iskola Lodz. A Lodz m. llett

keretek között a lengyel gazda

szében ki fogják szedni, mint ami

származási iskolát. mára, akik ipari

helyeket fognak ny ny szűkös

rendezni. A ki- házaspár ezüst-

ért ajándékozott. ggel járult hozzá

szta husz évre. gradból jelentik

unista képviselőt. husz évi súlyos

ég. Novákot a kórházba szállít-

szályon kezeltek. a kórházból. A

st indított a meg-

ható

nyvért

la 25 éve fenn- rosvásárhelyi.

apok

nsabb kivitelben Moskovits

ban, Cluj, Cal. rdinand No 3,

) Az udvarban,

el előtt

Wirth, Lau- ktion Genos- telete.

letre is.

Dradea

Telefon 4-94

NYILTTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség semmi- nemű felelősséget nem vállal

Köztudomására hozzuk, hogy Dukász Jenő ur elgánknak elő- lakó 1 mai napon kilépett.

Ötünk nev-keresését változatlanul tovább fogja folytatni Dukász Jenő ur nélkül is és pedig

Cziment és Társa cég alatt, melynek jegyzésére egyedül Cziment Giza ur jogosított.

Cluj, 1927 évi január hó 10-án.

Cziment, Dukász és Társa,

SZÍNHÁZ MŰVESZET

[A kolozsvári román opera heti műsora

Vasárnap: (Pillangóhisszony helyett) Bohémek. Hétfő: (Bolygó holla di helyett) Troubadour. Su-

gár Frigyeses. Szerda: Bolygó holl női. Péntek: Álcasbál.

Vasárnap: Carmen (Don José szerepében Sugár Frigyes.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szombat 8-kor: B fővétel (Nyolcadik ifjúsági előadás Ránkival olcsó helyárak. Előadó tanár Dr. Cassár Károly. Sorozat 230)

Szombat 8-kor: H jótévedés (Operettújdonosság, először. Lengyel Irén, Neményi, Tolnay és Ihászszal. Premierbólet 37. szám. Sorozat- szám 231.)

Vasárnap 4 u fél 8-kor: Farsangi vidám kabaré, Fehimay Harmony Four artista művészek közfélével Vi játékok, tréfák. Psál Judit társai. (Rades helyárak. Sorozat 232.)

Vasárnap 5 kor: Ciklushe-cognő (Karcó onyi Ili, Tolnay, Ihászszal. Rendes helyárak. Sorozat- szám 233.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Hajtővadászat (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihászszal. Bérletszűnet. Sorozat 234.)

Hétfő: Hajtővadászat (Napibólet 38 sz. A. Sorozat 235)

Kedd: Hajtővadászat (Napibólet 38 szám B. Sorozat 236.)

Szerda: Hajtővadászat (Bérletszűnet. Sorozat 237.)

Fontos! Szabókellekek, belés, cerna, harisnya, vattelin, gombok

Neumann Károly

Regina Maria 10. szűkületében vehető 400 Yd. olasz cerna 8 L. 300 Yd. angol cerna 15 L. 50 mt. I-a gáspelyem 850 Duplaszűlés vattelin Duplaszűlés glott 110 L. 1 m. 175 L

Összegöngyölhető faszőnyegek borganyótt húzállal szőve. Cementezett helyi- ségek, fürdőszobák folyosók borítására. Minden méretheben gyártja. Flesch & Fiul Arad, Str. Áraajánlattal szolgál. Lt. E Teodorul. 3

Pékfa

nyár és hántott Fischer

fetelepen, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

Eljovits és Weisz

Sibiu, Elisabeth-Gasse 32. Ajánlunk elsőrendű

szalami és füstölthús

árukat. Postai csomagolás naponként. Szolid kiszolgálás.

KÖZGAZDASÁG

A román liszt előretörése a bécsi piacon

Rövidesen leszállítják a gabonakiviteli vámoikat és megkönnyítik a cukorexportot is. Heves vita a legfőbb gazdasági bizottság ülésén az építkezési törvényjavaslat körül

(Bucuresti Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítója írta.) Tegnap délelőtti ülést tartott a legfőbb gazdasági bizottság Garoflid miniszter elnöklése alatt. Az ülésen i-fektették a görög-román ker skedelmi egyezmény alapelveit, majd az építkezési törvényt vitatták meg. Heves vita alakult ki a javaslatnak különösen azon része körül, amely bizonyos kedvezményeket akar biztosítani az építkezőknek. Trancu Jasi közminisztériumi miniszter amellet foglalt állást, hogy

az építkezni akarók számára folyósítsanak megfelelő hitelt, adókedvezményeket és könnyítéseket biztosítsanak nekik, valamint olcsó szállítási díjtételeket,

sőt speciális adót szándékozik bevezetni egy olyan állami alap javára, amely az elő építkezési kampány céljait szolgálja.

A bizottság egyik kérdésében sem hozott döntést, hanem azt a szombaton reggel 10 órára összehívott újabb ülésre halasztotta. Ezen az

Ipárpártolói kedvezményt kaptak a „Monitorul Oficial” január 13-i számában megjelent minisztériumi határozat értelmében a következő erdélyi iparvállalatok: Glück Baujantin olgyára, Érmihályfalva; Matzak Harmen és társai szővőgyára és pamutfestője, Segesvár.

A kolozsvári iparkamara javaslatot dolgozott ki az ipartörvények egységesítéséről. A naponta érkező tömeges panaszok alapján a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara többször intervenciót a kormányhoz és feltárta azt az abszurd helyzetet, hogy az iparosok nem tudják magukat kiismerni a négy külön rend z rá ipar törvény intézkedéseiben. Az ipar zavartalan fejlődésének szempontjából elengedhetetlenül szükség van a régi, erdélyi, bukovinai és beszarabiai ipartörvények egységesítésére és ezt a munkát vállalta elősegíteni a kolozsvári kamara az új törvénytervezet kidolgozásával. A tervezet célja az, hogy bizo- sítsa a kézműipar növekvő emelkedését és a tömegtermelés szabadságát a lehetőségeken belül. Ezt a fejlődést azonban majdnem elsősor- ban megátalja a külföldi hatóságok túlo t beavatkoih tási joga, amelynek folytán az iparos jóformán nem tudja, hogy ki a felettes hatóság. Ezért a javaslat azt előzza, hogy az ipar kizárólag egyetlen miniszterium hatáskörébe tartozzék. A növekvő fejlődés érdekében a javaslat kimondja, hogy az összes kézműiparok képesítéshez legyenek kötele, miként meg- szűnik a kontárok árcsúszása. D: a fő képen nők által üzőt iparágakban egyszerű vizsga alapján is megengedés a működést. A

ülésen — hír szerint — a kormány foglalkozni akar a gabonakiviteli vámoik leszállításának kérdésével. A leszállítást az teszi aktuálisá, mert a román liszt kedvező versenyfeltételek közé jutott külföldön.

különösen az osztrák piacon. Bécsben, amely eddig tudvalevően a magyar malmok legko- molyabb exportpiaca volt, a román liszt okoz nagy versenyt, mert a román malmoknak a kormány kiviteli illetékrendszere következté- ben, továbbá a magyar vasúti olcsó tranzit fuvarra folytán, 500 koronával olcsóbban áll módjában a nulláslisztet eladni, mint a jugo- szláv és magyar malmoknak. Ha most tehát az exportvámokat ismét leszállítják, a magyar és jugoszláv malmok teljesen ki fognak szorulni a bécsi piacról.

Ugyancsak a szombati ülésre volt kitzve eredetileg a cukorkivitel megkönnyítésének kérdése is, de Lepadau pénzügyminiszter távol- léte miatt mindkét ügyet a gazdasági bizottság egy későbbi ülésére halasztották.

gyarábnál természetesen az ipar üzléte nem lehet külön képesítéshez köti, mert a nagyipar- ban nincsenek kontárok. A törvénytervezet, amelyet Tisay Sándor titkár állított össze, a kamara ipari szakosztálya január 27-én fogja megvitatni és végleges formába öntése után felterjesztik a kormányhoz.

Az idegen tőke ellen irányult a német birodalmi bank kamatlábleszállítása. Berlintől jelentik: Megirta az Uj Kelet, hogy a német Reichsbank 6 százalékról 5 százalékra csökkentette a leszámított kamatot, amely ilyenformán elérte a békabeli szintet. Nem bizonyos azonban, hogy a jelenlegi kamatiab nem fogják ismét felemelni. H: szerint ugyanis a kamatlábleszállítással a birodalmi bank csökkenteni akarja a német pénzpiac vonzóerejét a rövid lejáratú külföldi pénzzel szemben.

A szénstrájk miatt 125 millió fonttal csökkent az angol kivitel. Londonból jelentik: A londoni kereskedelmi és iparkamara most tette közzé jelentését a szénstrájkknak az angol kereskedelemre és iparra gyakorolt hatásáról. Eszerint az angol export 1926 ban 125 és félmillió fonttal maradt mögötte az előző évi- nek. Legtöbbit szenvedett a sztrájk következtében a szénkivitel, amely 30 millió, a pamut- és kézműipar, amely 45 millió, a vas- és acélipar, amely 12-75 millió és a gyapjúipar, amely 75 millió fontot veszített. Ezzel szemben a dohány, villamosfelszerelések, selyem- áru és a kaucsuk terén emelkedett a kivitel.

Nem kelet el az árverezett állami petróleumjándótság. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi minisztériumban nemrég ár-

Tőzsde

A lejnek már napokkal ezelőtt bajószolt emelkedése folytán a piac ma lanyha volt, estére azonban az árfolyamok kissé megszilárdultak.

Table with columns: Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése, Valutapiac 1927 január 14 (Rador), Devizák, Kolozsvár, Zürich, Páris, Bukarest, Buda-pest, Bécs, Prága, New- York.

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 281 1/4, Páris 1350, Buda-pest 302 1/2, Bécs 38325, Prága 1830.

verésre került 8567 vagon nyersolaj, amely az állam járadósága volt. A beérkezett ajánlatok közül a minisztérium csak a Belga-Románást fogadta el 61 vagon 17 756 lejes árban és egy 3 vagonos tétele 24 ezer lejes vagononkénti árban. A többi 8503 vagonra beadott ajánlatok messze mögötte maradtak a világszintű áraknak.

¶ Az Erdélyi Bankszindikátus Igazgatósági ülése. C üléseken délután folyt le a Kolozsvári Huelbank és Takarékpénztár helyiségében az Erdélyi Bankszindikátus igazgatósági ülése dr. Gyárfás Elemér szenátor elnökelete alatt. A tanácskorások legfőbb pontja a belgéri új bankörvény volt, amelyről azonban még semmi pozitívum nincs. Egyes verziók szerint a kormány a lengyel törvényt alapul venné, amely az alapítke és a betételő any kontingenszámaival kasszafőlési helyzetbe adná a pénzügyi helyzetet, amelyek főképpen a betétektől almentálnák a piacot. Ez azonban nem valószínű, mert ugyanezkor egy másik verzió azt tudja, hogy az új bankörvény a cseh törvény alapján fog elkészülni. Az ülés felhatalmazta dr. Gyárfás Elemér, hogy a törvényt előkészítő bizottságban, amelynek ő is tagja, minden eseményekkel szemben igyekezzen megvédeni a kisborsos pénzügyesek érdekeit. Az évvégi mérlegek és az országpolitika alapelveinek megárgyalása után a Bankszindikátus igazgatósága egyhangúlag elfogadta a dr. Várdi Ödön által kidolgozott memorandumot, amelyet az Uj Kelet előzőleg már ismertett. A vizsletszámítási hitelek kérdéseinek megvitatása után a belső adminisztratív kérdésekkel foglalkozott az ülés, különösen a temesvári és aradi pénzügyesekhez a szindikátussal szembeni álláspontjában beállott kedvező változásokkal. Ezek a bankok ugyanis, amelyek sokáig hallani sem akarták a szindikátushoz való csatlakozásról, most már elvben hajlandók belépni. Csatlakozásuknak — hír szerint — személyi motívumok állanak útjában. Az értekezlet kegyelettel emlékezett meg ezután az évzárban elhalálozott Kelen Béláról és Betege Lászlóról, akiknek emléket jegyzőkönyvileg örökítették meg. Az értekezlet, amely délután 3 órakor nyílt meg, este félkilenckor ért véget.

¶ Részlegesen elismerik az orosz petróleumforrások háborúelötti tulajdonjogát. Londonból jelentik: Az orosz petróleumszindikátus és az Anglo American Petroleum Comp. Ltd, a Standard Oil-csoporthoz tartozó egyik angol importőr között állítólag megállapodás jött létre, amelynek értelmében a gazdasági jelentőségén. Eszerint a megállapodásban az oroszok elsőtábornak ismerik el bányászati részüket az orosz petróleumtelepek háborúelötti gazdasági tulajdonjogát.

A hét szenzációja
Egy perca ebédlőszőnyeg gyönyörű mintával **lel 14,000**
Rosenberg szőnyegáruházába
Cluj, Calea Victoriei 5.

Mindenüft kapható

„Ursus-Extra“ villagos
Bercoles' duplamala barna

!

kolozsvári
sörkülönlegességek
Ursus--Czell söröződe
Kolozsvár-Monostor

Egy új ruha 10,000 lei — egy doboz
„Nobil“ csak 25 L.
Pecsetes, kifenyesezett ruháját újra varázsolja. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és kereskedésben **Főterakat: Szt.-György gyógyszeriar, Brasov.**

UNDERWOOD

egyváltós Portable- és irodai gép
85 dollár.
A világ legjobb és legtökéletesebb írógépe. — Vezérképviselő: **Office Equipment Company, Oradea.** Cluj-i képviselő: **„Hermes“ Irodaberendezési Vállalat, Str. Radu 4.** Telefon: 11-01.

Különbejárati batorozott zota Eladó, Calea Victoriei 68. háttal az udvarban. 2278
Kötöny ort. kóser házi koszt háznál és kibordásra is kapható. Brassai-u. 10.
Fiatal kancoképes inkasszáns felvétetik az Ort. Cheva Kadisánál állandó foglalkozásra. Pályázatok t. évi febr. 10 ig elfogadjatnak. 2280
Aprilis 1-re keresek a belvárosban jobb szoba-konyhás lakást. Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomdában, Str. Bar n L. Pop 10.
Veszek diót, dióbelet, legmagasabb napiárban, — Beosky, Hosszu-u. 1. 2279
Jó varrólány házhoz ajánlkozok napi 100 leiért. Cim: Str. Loadri No 9.

APROHIRDETÉSEK
Egyszeri költésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűnél 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyrel hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Figyelem!
Ajanlok eladást az elismert „שטרען ארט“ Hechsherrel elátott, olvasott és tisztán kezelt **libazsirt**
Nyers libabört à 92 lei kgként.
Prima füstölt libahus.
Friedmann Sámuel — Oradea
Cusa Voda 6 Megrendelésnél előleg küldendő

A kolozsvári jesivából egy kat naruhás zsidó fiatalember megával vitt egy tvilemet a kinek eladásra kinalja, jelentse a ki-dóba. Ha meg ette val-ki. árat visszatérítük. 22-2

Edzőt a legmagasabb napi áron vásárol a

Tacámul
ezüstárú és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Ein junger Mode & Manufakturwaren Kommiss. isr. der die 3 Landes-sachsen nástigt und Auslage Arrangeur ist, wird für sofort gesucht. Ge chlossen שבת יום דאסעלבט וירא אונד ein Lehrling aus bessern Haus aufgenommen. Of ete an Abraham Schlesinger — Sibiu 2270

Üvegessegek teljes szakképzéssel felvételek. Ausländer Lejos, Cluj. 2263

Eladó modern, teljesen jókarban, masszív fűszerüzleti berendezés. Ajtók, kirkat, 2 vasroló. Nere-lits, Salsig (Szélszeg) jud. Salaj. 2259

Hecht kalapüzem
Cluj, Str. Universitáti 3. (v. Egyetem-utca).
Dej, (Dés) Str. Nic. Jorga 1. (v. Kovács Samu-u.)
Gyárt, fest, tisztít és formál női és férfi kalapokat mindennemű anyagból a leg utányosabban és szakszerűen. Nagy választék er-deti lécsi és párizsi modellekben és diszkellekben — gyári Engros. arakban. **Erdetall.**

T. Hölygek!
Modern bati transformációk, Postiche frizek felelősség mellett a legolcsóbban és leg-lelkijeme etesebben nálam szereshetők he. Tartós villanyos onduálás emelnyek tartósságért 6-7 hónapig felelek. Párisból kiténtve h jfestészeti téren. Minden színben, felismerhetetlenül Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandu'ni 10. Est-lyi és szines parókák kölcsönzése

Kaufmann-nyomda Mára aroszig-tról keres megérle nyomdagápet.
Eladó rövid, fereszthuroszorgora. — Értekezhetni Monostori-ut 55.

Intelligens orth. izr valasu leany, ki főzést és háfam nagyobb gyermek felügyelet vállal a, február 1-re felvételt k. Hitler és Breuer, Oradea, Glányi-u. 8. 2276

Alkalmos telket keresek város bd területén, legalább 3 00 m² a gyszámban, 10-15 évi bérbe vagy örökbe. Utcai front nem kívántatik. Ajánlatok Rad-dor hirdetőszobához Cluj, Kötő-utca 5 szám alá küldendő

Egy gyógyszerári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

Értesítjük a nagyérdemű utazó közönséget, hogy Sibiu, Reis porgasé (Str. Avam lanau) 41. szám alatt egy minden tekintetben kielégítő és modern berendezett kóser éttermet nyitottunk. Szives parfogást kernek a tulajdonosok.
Katz és Glückmann

Batiz—dr. Jeszenszky
Cluj, Calea Victoriei No 99.
szikvizgép- és sifonfejgyár
aluminiumból és zinből.
Telefon Interurbán 8-82.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelően gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármilyen nagyságban, vízszűtő készülékeket, sörtejtőket, sörkimérő kő zülékeket, likörlejárókat, mindentéle a szikvizszakmához szükséges kellekeket alkateszket
Berendez: Szikviz, kristályviz és likörgyártókat, legkisebbtől a legnagyobb üzembizásra.
Raktár-on tart: Eredeti cseh-slovákiai szikvizese, cracheris és kristályüvegeket. Összes gummiaktrészeket, angol oasöveket. — Használt szikvizgépök szakszerű javítását vagy azok becsere-lését vállalja.
Szereik mindent or rendelkezésre. — Üveg-homok névedzés, nickelés és fémcsiszolás. A kisen-nevi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat B.-T. nyomasa Cluj, Svada Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

Barbánczóság
szolgálati
Cluj, Brassai-utca
Telefon:
222, 63 kiadóhív
223, 228 és 106

1927 január 17

Királyi udvari
Brillianso
ezüst és
a legfinomabb
Fenyő
ókszerüz
Cluj, P. U

Urban a

A világháborn spanyolnáha tulél éveken keresztül a kártelen megizmos-láték, azon igyek-jában azt, amire a jurott idős. Arg-már napok óta ria spanyol járvány h legutóbbi jelentés-ban, Magyarország felütötte fejét a v-néhány nap alatt a-ságot futott be s n-ját dőngeti fenyege-Örök időtől fog-mába szegődött a o-mentoult szolgáló m-ségeinek. A különb-hónapokig tartott a-határolt országhatár-dése ugyanaz az ut-nak a civilizáció és-sére állanak. Jogy-virum nélkül expre-automobil és minde-biztosan és kényeln-országból a másikb-megcsokolja egy ke-ugyanaz a keresked-lodában Budapestre a spanyoljárvány b-Ennyi az egész. roppant egyszerű, ellens való védekez-rendenta veszedelm-rocket, az slatomos-szani az óvatos ha-minden karanténon.
Az új veszedelel-fel a Népszövevény, hogy a rohanó spany-zés, éppen akkora az európai egyensuly és a maga apparátu-küzdelen felvilágosi-állítani. Ezzel azon-oldást a problems, a-tisztelt keleteurópi-is a sor, hogy lehet-náthának hozzánk v-
A közegészségü-zenl s-ülsőzet az-
spanyolos megé-
most sorompóba kel-behurcolásnak prof-különböző kormány-cégészségügyi szervez-szűlőfáiban egy más-len-egyik sem tartó-hogy az első övintés